

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Mevr. A. Zonderop - Bexkens
Telefoon 5113537 E-mail: abexkens@haarlem.nl
VVH/OV Reg.nr. 2011/146017
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 12 juli 2011

Onderwerp

Afwijzing aanvraag tot plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst schoorsteen Cavex terrein

DOEL: Besluiten

Het besluit om een pand of object op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen is een bevoegdheid van het college van b&w op grond van artikel 3 van de Monumentenverordening Haarlem 2006. In deze zelfde monumentenverordening is bepaald (artikel 3, lid 7) dat de raad in kennis wordt gesteld van besluiten over de aanwijzing van monumenten. Om deze reden wordt deze nota over het niet aanwijzen van de Cavex schoorsteen als gemeentelijk monument ter kennisgeving aan de Commissie Ontwikkeling gezonden.

B&W

1. Het college besluit de aanvraag van vijf stichtingen en verenigingen om de fabrieksschoorsteen op het Cavex terrein aan te wijzen als gemeentelijk monument af te wijzen.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties.
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. De media worden over dit besluit geïnformeerd via een persbericht.
5. Het besluit van het college wordt ter informatie/ter bespreking gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

Collegebesluit

Onderwerp: Afwijzing aanvraag tot plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst schoorsteen Cavex terrein

Reg. Nummer: 2011/146017

1. Inleiding

Op 14 april 2011 is er een verzoek bij de gemeente ingediend om de fabrieksschoorsteen op het Cavex terrein aan te wijzen als gemeentelijk monument. Dit verzoek is gezamenlijk ingediend door de volgende partijen: Stichting De Hoeksteen, Vereniging Haarlem, Stichting Bescherming Erfgoed Zuid-Kennemerland, Stichting Cuypersgenootschap en Bond Heemschut. Deze partijen hebben hun verzoek om plaatsing vergezeld doen gaan van een inhoudelijk advies van de Stichting Fabrieksschoorstenen uit Hardenberg.

De vraag naar de monumentaliteit van genoemde schoorsteen kent al een langere voorgeschiedenis. Halverwege de jaren '90 is er in Haarlem een selectie gemaakt van panden en objecten die op de gemeentelijke monumentenlijst zouden worden geplaatst. Het Cavex terrein en de bijbehorende schoorsteen werden vanwege onvoldoende architectuurhistorische- en stedenbouwkundige waarde niet voor de gemeentelijke monumentenlijst geselecteerd.

In 2008 is het bestemmingsplan Papentorenvest door de gemeenteraad vastgesteld (besluitnummer 2008/56536). In dit bestemmingsplan is de fabrieksschoorsteen plus aangrenzende bebouwing aangemerkt als "orde 3". Dit wil zeggen dat deze objecten geen architectonische of stedenbouwkundige meerwaarde hebben. Het was niet mogelijk om de schoorsteen te handhaven in de nieuwe plannen voor het Scheepmakerskwartier. In januari 2009 heeft de raad namelijk besloten om de passantenhaven te lokaliseren naast de Molen de Adriaan (raadsstuk 2009/138046). Daardoor kan de schoorsteen niet op zijn huidige plek gehandhaafd worden. De gemeente heeft destijds nog wel onderzocht of de schoorsteen wellicht op een andere locatie herbouwd zou kunnen worden.

Om drie redenen is daar uiteindelijk door de gemeente van afgezien. Ten eerste biedt het Masterplan geen zicht op een geschikte nieuwe locatie voor de schoorsteen binnen het plangebied. Ten tweede zou de schoorsteen op een andere plek in Haarlem, losgeknipt van de bestaande bebouwing (fabrieksterrein), nog meer dan nu al het geval is, aan stedenbouwkundige waarde inboeten. En last but not least: er was zowel bij de gemeente zelf als bij de ontwikkelaar, De Principaal, geen budget aanwezig voor de verplaatsing (de kosten daarvan werden destijds al geschat op minimaal € 100.000,-).

2. Besluitpunten college:

1. Het college besluit de aanvraag van vijf stichtingen en verenigingen om de fabrieksschoorsteen op het Cavex terrein aan te wijzen als gemeentelijk monument af te wijzen.
2. Het besluit heeft geen financiële consequenties
3. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit
4. De media worden over dit besluit geïnformeerd via een persbericht.
5. Het besluit van het college wordt ter informatie gestuurd aan de commissie Ontwikkeling.

3. Beoogd resultaat

Het verzoek om plaatsing van de Cavex schoorsteen op de gemeentelijke monumentenlijst, af te wijzen.

4. Argumenten

Het voorstel past in het ingezette beleid.

1.1 Gemeentelijke monumentenlijst:

De aanleiding om deze aanvraag om aanwijzing als gemeentelijk monument niet te honoreren heeft, zoals hierboven aangegeven een voorgeschiedenis. Er zijn geen nieuwe inzichten die aanleiding zouden geven tot een ander standpunt.

1. De gemeente wijst momenteel, naar aanleiding van een burgerinitiatief uit 2007,

een groot aantal panden/objecten aan als gemeentelijk monument. Zie hiervoor de nota b&w "Plan van aanpak uitbreiding gemeentelijke monumentenlijst", b&w 15 januari 2008 (2007/234719).

De inventarisatie voor de gemeentelijke monumentenlijst startte op 6 december 1994. In opdracht van de gemeente werd Haarlem wijk voor wijk, straat voor straat (met uitzondering van Schalkwijk) onderzocht door een drietal architectuurhistorici. Van de 20.000 geschouwde panden/objecten in Haarlem werden 1800 complexen en objecten aan een nadere beoordeling onderworpen. De inventarisatie vond plaats door objecten, complexen en structuren te toetsen aan de criteria zoals die in het algemeen worden gehanteerd voor de aanwijzing van beschermde gemeentelijk monumenten. Deze criteria zijn:

- de stedenbouwkundige waarde;
- architectonische waarde;
- de historische betekenis.

De inventarisatie en (her)selectie leverden uiteindelijk het voorstel op om de gemeentelijke monumentenlijst te completeren met een lijst van ruim 700 objecten/complexen. De Cavex schoorsteen is niet in deze selectie opgenomen.

De structuur van het Cavex terrein is in de loop van de tijd ook nog eens ingrijpend gewijzigd. In de beschikbare literatuur over de bebouwing van de Spaarne-oever, of industriële gebouwen in Haarlem, wordt met geen woord gerept over de gebouwen van het Cavex terrein met de bijbehorende fabrieksschoorsteen. De nadruk ligt vanuit architectuurhistorisch- en stedenbouwkundig oogpunt duidelijk op de Drijfriemenfabriek en verder noordelijk: Droste, het voormalige EBH terrein en Figeo.

De aanvragers hebben via de pers aandacht gegeven aan hun wens tot plaatsing van deze schoorsteen op de gemeentelijke monumentenlijst (Haarlems Dagblad 20 april 2011). Daarom zal er over dit besluit ook een persbericht opgesteld worden.

1.2 Masterplan Scheepmakerskwartier

Binnen het Masterplan Scheepmakerskwartier is er geen mogelijkheid om de schoorsteen op enigerlei wijze, ook zonder bescherming, binnen het plangebied te handhaven of te herbouwen.

1.3 Financieel

Herbouw elders is om financiële redenen niet haalbaar, zowel niet voor de Prinsipaal, als voor de gemeente zelf.

5. Kanttekeningen

Juridisch

De aanvragers kunnen op basis van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4) tegen het aanwijzingsbesluit in beroep. De kans van slagen wordt gering geacht, omdat het college immers niet verplicht kan worden om een object als gemeentelijk monument aan te wijzen.

6. Uitvoering

De aanvragers ontvangen, daags na besluitvorming in het college bericht. Over het niet aanwijzen van de schoorsteen zal een persbericht uitgaan.

7. Bijlagen

Geen

Het college van burgemeester en wethouders

de secretaris

de burgemeester